

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра

Фінанси, банківська справа та страхування

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

В.Г. Прушківський

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППН 14 Гроші та кредит

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) **Фінанси і кредит**

(назва спеціалізації)

інститут, факультет **Економіко-гуманітарний інститут, факультет економіки та управління**

(назва інституту, факультету)

мова навчання **державна**

2019 рік

Робоча програма «Гроші та кредит» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит.
(назва спеціалізації)

„ ___ ” _____ 2019 року - 20 с.

Розробники: Пахомова І.Г., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Фінанси, банківська справа та страхування

Протокол від “27” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри Фінанси, банківська справа та страхування

_____ (підпис) (С. В. Шарова)
(прізвище та ініціали)
“ ___ ” _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від. “25” вересня 2019 року № 22

“ 25 ” вересня 2019 року Голова В.В. Корольков
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми*

“ 25 ” вересня 2019 року Керівник групи _____
(підпис) (прізвище та ініціали) Шарова С.В.

*Якщо дисципліна викладається не випусковою кафедрою

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	нормативна	
	Спеціальність: (освітня програма, спеціалізація): <u>072 - Фінанси, банківська справа та страхування</u> (Фінанси і кредит)		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 240		4,5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		56 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		156 год.	224 год.
Індивідуальні завдання:			
-	контр. робота		
		Вид контролю: залік – 4 семестр Іспит – 5 семестр	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%

для заочної форми навчання – 8% до 92%.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета:

- формування теоретичних знань та набуття практичних вмінь і навичок використання сучасної методології, методів, прийомів та показників дослідження монетарної політики держави для проведення прикладного аналізу з метою кількісної оцінки ефективності грошової та кредитної політики в Україні.

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

- знати теоретичні основи організації та розвитку понятійного апарату грошового обігу і кредиту;
- розуміти порядок виокремлення та структурування грошового ринку та ринку капіталу;
- набуття студентами здатностей (компетенцій) розуміти основні принципи кредитування, системи управління банківськими активами та пасивами, а також сучасними методами оцінювання результативності та фінансової діагностики банківських установ.

Оволодіння дисципліною «Гроші та кредит» дозволить майбутнім бакалаврам розвинути фінансове мислення, здобути навички творчого використання основних підходів та інструментарію аналізу фінансово-економічних явищ і процесів, вміння інтерпретувати отримані результати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

а) загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу **ЗК01**.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК02**.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК07**.

б) фахові компетентності:

Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит»

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК02 . Здатність застосовувати економіко-математичні	Здатність на основі особливостей зовнішнього середовища та кон'юктури ринку до планування грошової маси на основі наукових досліджень.
	Здатність демонструвати знання та практичні навички і вміння щодо балансування потоку національного доходу та потоку національного продукту через внутрішній і зовнішній грошові ринки.
	Здатність розуміння особливостей планування попиту на гроші.
	Здатність до визначення організаційних аспектів ефективної платіжної системи.
	Здатність демонструвати знання та практичні навички і вміння щодо організації руху грошових потоків.

методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК04. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК05. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку. СК11.	Здатність проводити аналіз стану валютного ринку для визначення взаємозв'язків між факторами, що визначають його.
	Здатність розуміння особливостей аналізу регулювання валютного курсу.
	Здатність демонструвати знання та практичні навички і вміння щодо вивчення відсоткової ставки.
	Здатність до оцінки стану розвитку ринку грошей та ринку капіталу, спостереження за ринковими характеристиками інфляційних процесів та їх впливу на результати діяльності суб'єктів господарювання.
	Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку грошового ринку України за результатами аналізу.

очікувані програмні результати навчання:

- показати належний рівень знань у сфері загальних показників кількісної характеристики явищ та процесів у фінансовій сфері;
- вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності: проводити розрахунки структурних складових грошової маси та загальної структури грошового ринку України;
- демонструвати розуміння особливостей кількісної теорії грошей та сучасного монетаризму;
- володіти знаннями та практичними навичками і вміннями щодо чинників, які впливають на виникнення та розвиток інфляції;
- застосовувати теоретичні знання та методичний інструментарій оцінки грошового обігу;
- демонструвати розуміння особливостей засобів реалізації грошово-кредитної політики держави;
- вміти досліджувати специфіку та практику використання грошово-кредитної політики центрального банку;
- володіти знаннями про сутність, принципи та функції кредиту як економічної категорії та його ролі в ринкових умовах;
- демонструвати розуміння особливостей вивчення засобів реалізації грошово-кредитної політики;
- бути здатним обґрунтовувати та приймати рішення на основі оцінки кредитних, валютних відносин для розвитку грошової та кредитної системи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виникнення грошей, грошовий обіг та модель грошового ринку.

Тема 1. Сутність і функції грошей.

Походження, сутність та вартість грошей. Форми грошей та їх еволюція. Функції грошей та їх характеристика. Взаємозв'язок функцій та вплив на них зміни вартості грошей. Гроші та кругообіг продуктів та доходів. Роль державного сектору у кругообіг продуктів та доходів. Класична теорія грошей і сучасний монетаризм.

Тема 2 . Грошовий обіг і грошові потоки.

Суть і структура: грошового обігу. Економічні основи, суб'єкти та ринки, які обслуговують грошовий обіг. Характерні риси руху грошей. Види грошового обігу та їх характеристика. Форми безготівкових розрахунків. Модель грошового обігу, грошові потоки та механізм їх балансування. Закон грошового обігу. Грошова маса та її структура. Швидкість обігу грошей та фактори що її визначають. Методи регулювання грошового обігу.

Тема 3. Грошовий ринок.

Суть грошового ринку. Об'єкти, суб'єкти та інструменти грошового ринку. Характеристика основних грошових потоків грошового ринку. Канали руху грошових потоків та фінансовий (грошовий) ринок. Структура грошового ринку. Характеристика основних видів грошового ринку: ринку короткострокових позик, ринку короткострокових фінансових активів, ринку цінних паперів, ринку середньо- і довгострокових позик.

Тема 4. Грошові системи.

Поняття грошової системи. Характеристика основних елементів грошової системи. Призначення грошової системи та її місце у економічній системі країни. Органи регулювання та контролю за грошовим обігом. Види грошових знаків. Типи грошових систем та їх характеристика. Становлення грошової системи України.

Змістовий модуль 2. Принципи організації та моделі побудови валютних систем, грошово-кредитна політика.

Тема 5. Інфляція та грошові реформи.

Сутність інфляції і інфляційний процес. Етапи інфляційного процесу. Причини і наслідки інфляції. Форми інфляції: інфляція попиту, інфляція витрат, фіскальна інфляція, імпортна інфляція. Види інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція. Типи інфляції: відкрита, за балансова, очікувана. Показники вимірювання інфляції. Особливості інфляційного

процесу на Україні. Форми і методи антиінфляційної політики. Суть грошової реформи. Мета грошової реформи. Класифікація грошових реформ. Характеристики основних видів грошових реформ: класифікація, девальвація, ревальвація та інші. Моделі грошових реформ. Характеристика грошової реформи в Україні.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.

Валютні відносини. Валюта і гроші. Валютні відносини та валютна система. Валютний ринок та валютний курс. Валютна політика та валютне регулювання. Регулювання валютного курсу національної валюти. Валютний контроль. Валютні операції комерційного банку. Валютні ризики.

Тема 7. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.

Загальна модель формування пропозиції грошей, її складові: грошова база і грошово-кредитний мультиплікатор. Вимірники пропозиції грошей та наслідки її зростання. Суб'єкти впливу на пропозицію грошей: центральний банк, комерційні банки, небанківські інститути. Роль грошово-кредитної політики у формуванні пропозиції грошей. Можливості та інструменти впливу центрального банку на грошову базу і грошовий мультиплікатор.

Тема 8. Роль грошей у ринковій економіці.

Поняття ролі грошей, її відмінність від рівня розвитку товарного виробництва та ринку. Бартерна і монетарна форми організації економічних відносин, переваги монетарної економіки перед бартерною. Дискусії щодо нейтральності грошей відносно реальної економіки. Кейнсіанські та монетаристські погляди на зв'язок між зміною маси грошей і діловим циклом. Передавальні механізми впливу грошей на реальну економіку: грошовий, кредитний, балансовий, їх взаємозв'язок та ефективність.

Змістовий модуль 3. Роль і місце кредиту в соціально-економічному просторі.

Тема 9. Теорія грошей.

Напрямки розвитку теорії грошей. Номіналістична теорія. Класична кількісна теорія грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Теорія касових залишків. Кількісна теорія попиту на гроші. Кейнсіанські трактування кількісної теорії грошей. Теорія переваги ліквідності Кейнса. Монетаризм. Теоретичні моделі попиту та пропозиції грошей.

Тема 10. Сутність і функції кредиту.

Сутність кредиту. Кредит як форми руху цінності на поворотній основі. Кредит як одна з форм економічних відносин. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільних відносин. Об'єкти та суб'єкти кредиту. Позичковий капітал та кредит. Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники необхідності кредиту та особливості його прояву у різних сферах економіки. Функції кредиту, їх сутність, призначення та прояви в економічній практиці. Стадії та закономірності руху кредиту. Поняття стадії руху кредиту та їх перелік. Закономірності руху кредиту.

Тема 11. Форми, види і роль кредиту.

Форми і види кредиту. Поняття форми кредиту, критерії їх класифікації. Переваги та недоліки кожної форми кредиту. Поняття виду кредиту та критерії їх класифікації. Економічна характеристика основних видів кредиту: банківського, комерційного, споживчого, державного. Банківський кредит як центральний вид кредиту. Економічні межі кредиту. Поняття межі кредиту, сучасні дискусії щодо меж кредиту. Кредит в умовах інфляції.

Тема 12. Теоретичні засади процента.

Сутність, види та вимірники процента. Поняття процента та процентної ставки. Види процента залежно від виду позичкових інструментів. Відмінності часових графіків виплат за різними борговими інструментами. Основні вимірники процента: поточна цінність; дохід на момент погашення; поточний дохід; дисконтний дохід; норма віддачі; номінальна та реальна процентна ставка. Номінальна та ринкова ціна боргових зобов'язань та їх зв'язок зі ставкою процента. Теоретичні засади формування попиту на активи. Теорія вибору портфеля, основні чинники вибору активів. Роль диверсифікації у виборі портфеля активів.

Змістовий модуль 4. Система фінансового посередництва на етапі глобалізації фінансових відносин.

Тема 13. Фінансові посередники грошового ринку.

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Послуги фінансових посередників. Зменшення ризику. Збільшення ліквідності. Інформаційні послуги. Банки як провідні інституції фінансового посередництва. Функції банків. Небанківські фінансові інституції: страхові компанії, ломбарди, лізингові та факторингові компанії, інвестиційні фонди. Фінансове регулювання. Банківська система в механізмі фінансового регулювання. Інновації у фінансовому посередництві.

Тема 14. Теоретичні засади діяльності комерційних банків.

Поняття, види та призначення комерційних банків. Основи організації діяльності та управління комерційним банком. Загальна

характеристика банківських операцій. Комісійно-посередницькі банківські операції. Організація та прогнозування готівкового обігу. Банківські послуги. Стабільність банків і механізм її забезпечення.

Тема 15. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління.

Походження та організація діяльності центрального банку. Функції центрального банку. Банківське регулювання і банківський нагляд. Процентна політика. Обов'язкові (мінімальні) резерви. Політика операцій на відкритому ринку. Політика рефінансування. Становлення та особливості функціонування Національного банку України. Структура НБУ та його функції. Основні засади проведення грошово-кредитної політики.

Тема 16. Міжнародні валютно-кредитні установи та їх співробітництва з Україною.

Міжнародний валютний фонд у системі валютно-кредитних відносин. Механізми пільгового та екстреного фінансування МВФ. Резервні частки. Підтримка фондів валютної стабілізації. Світовий банк та його складові інституції. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Ресурси, фінансові інструменти та кредити МБРР. Міжнародна фінансова корпорація. Міжнародна асоціація розвитку, Багатостороння Агенція Гарантії Інвестицій. Міжнародні регіональні кредитно-фінансові інституції. Європейський інвестиційний банк. Європейський банк реконструкції та розвитку. Опосередковане фінансування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виникнення грошей, грошовий обіг та модель грошового ринку												
Тема 1. Сутність і функції грошей	15	4	1	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки	16	4	2	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 3. Грошовий ринок	15	3	2	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14

Тема 4. Грошові системи	14	3	2	-	-	9	-	0,75	0,25	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	60	14	7	-	-	39	-	3	1	-	-	56
Змістовий модуль 2. Принципи організації та моделі побудови валютних систем, грошово-кредитна політика												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 5. Інфляція та грошові реформи	15	4	1	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	16	4	2	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 7. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика	15	3	2	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 8. Роль грошей у ринковій економіці	14	3	2	-	-	9	-	0,75	0,25	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	60	14	7	-	-	39	-	3	1	-	-	56
Усього годин	120	28	14	-	-	78	-	6	2	-	-	112
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Роль і місце кредиту в соціально-економічному просторі												
Тема 9. Інфляція та грошові реформи	15	4	1	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 10. Валютний ринок і валютні системи	16	4	2	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 11. Механізм формування пропозиції грошей та грошово- кредитна політика	15	3	2	-	-	10	-	0,75	0,25	-	-	14
Тема 12. Роль грошей у ринковій економіці	14	3	2	-	-	9	-	0,75	0,25	-	-	14
Разом за змістовим	60	14	7	-	-	39	-	3	1	-	-	56

модулем 3												
Змістовий модуль 4.												
Система фінансового посередництва на етапі глобалізації фінансових відносин												
Тема 13. Фінансові посередники грошового ринку	15	4	1	-	-	10		0,75	0,25	-	-	14

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 14. Теоретичні засади діяльності комерційних банків	16	4	2	-	-	10		0,75	0,25	-	-	14
Тема 15. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління	15	3	2	-	-	10		0,75	0,25	-	-	14
Тема 16. Міжнародні валютно- кредитні установи та їх співробітництв а з Україною	14	3	2	-	-	9		0,75	0,25	-	-	14
Разом за змістовим модулем 4	60	14	7	-	-	39	-	3	1	-	-	56
Усього годин	240	56	28			156		6	2			224

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність і функції грошей.	1	0,25
2	Грошовий обіг і грошові потоки.	2	0,25
3	Грошовий ринок.	2	0,25
4	Грошові системи.	2	0,25
5	Інфляція та грошові реформи.	1	0,25
6	Валютний ринок і валютні системи.	2	0,25
7	Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.	2	0,25
8	Роль грошей у ринковій економіці.	2	0,25
9	Теорія грошей.	1	0,25
10	Сутність і функції кредиту.	2	0,25
11	Форми, види і роль кредиту.	2	0,25
12	Теоретичні засади процента.	2	0,25
13	Фінансові посередники грошового ринку.	1	0,25
14	Теоретичні засади діяльності комерційних банків.	2	0,25
15	Центральні банки в системі монетарного та банківського управління.	2	0,25
16	Міжнародні валютно-кредитні установи та їх співробітництва з Україною.	2	0,25

	Разом	28	4
--	--------------	-----------	----------

6. Теми практичних занять
Не передбачені навчальним планом.

7. Теми лабораторних занять
Не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Сутність і функції грошей.	10	14
2	Грошовий обіг і грошові потоки.	10	14
3	Грошовий ринок.	10	14
4	Грошові системи.	9	14
5	Інфляція та грошові реформи.	10	14
6	Валютний ринок і валютні системи.	10	14
7	Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.	10	14
8	Роль грошей у ринковій економіці.	9	14
9	Теорія грошей.	10	14
10	Сутність і функції кредиту.	10	14
11	Форми, види і роль кредиту.	10	14
12	Теоретичні засади процента.	9	14
13	Фінансові посередники грошового ринку.	10	14
14	Теоретичні засади діяльності комерційних банків.	10	14
15	Центральні банки в системі монетарного, банківського упр-я.	10	14
16	Міжнародні валютно-кредитні установи та їх співробітництва з Україною.	9	14
	Разом	156	224

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – виконання індивідуального завдання згідно МВ до виконання самостійної роботи з дисципліни «Гроші та кредит».

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота згідно МР щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Гроші та кредит» заочної форми навчання.

10. Методи навчання

Навчальний процес у національному університеті «Запорізька політехніка» здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і

охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результати навчання з дисципліни «Гроші та кредит» деталізують такі очікувані результати навчання:

Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів. **ПРН 13.**

Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб’єктів. **ПРН 14.**

Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. **ПР16.**

12. Засоби оцінювання

Контроль знань студентів з дисципліни «Гроші та кредит» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Гроші та кредит» поділяється на 4 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Для студентів денної форми навчання засоби оцінювання: поточне усне опитування на лекційних та практичних заняттях, оцінка виконання практичних самостійних завдань, аудиторне розв’язання задач, тестова перевірка під час поточного та підсумкового контролю, проведення двох рубіжних контролів у семестр.

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі іспиту: теоретичні питання, тести, розв'язання задачі.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність та функції грошей.
2. Історичні форми та види грошей і їхня еволюція.
3. Функції грошей та їхня характеристика.
4. Концепції походження грошей (кількісна теорія, теорія грошей класичної школи політекономії тощо).
5. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив.
6. Відмінності золотих і паперових грошей.
7. Відмінності паперових і кредитних грошей.
8. Електронні гроші та їхній розвиток в Україні.
9. Вартість грошей та методи їхнього вимірювання.
10. Роль грошей у розвитку ринкової економіки.
11. Сутність та структура грошового обігу.
12. Класифікація грошових потоків.
13. Запас грошей і грошовий дохід.
14. Структура грошового обігу і його моделі.
15. Організація прогнозування і регулювання готівкового обігу.
16. Умови і принципи організації безготівкового платіжного обігу.
17. Форми безготівкових розрахунків.
18. Грошова маса та її структура. Показники вимірювання грошової маси.
19. Грошові агрегати та їх характеристика (M_0 ; M_1 ; M_2 ; M_3).
20. Грошова база.
21. Закон грошового обігу та його зміст. Сталість грошей та механізми її забезпечення.
22. Механізми поповнення маси грошей та їхній обіг.
23. Швидкість обігу грошей і її характеристика.
24. Сутність та механізми «грошового мультиплікатора».
25. Сутність грошового (монетарного) ринку і його структура.
26. Об'єкти, суб'єкти та інструменти грошового ринку.
27. Схема руху грошових потоків на фінансовому ринку (пряме фінансування, непряме фінансування тощо).
28. Міжбанківський ринок грошей.
29. Ринок капіталів та його характеристика.
30. Ринок цінних паперів, фінансова біржа.
31. Попит на гроші і його складові частини.
32. Попит на «запас грошей», «попит на гроші», «попит на грошовий дохід» Попит на гроші для трансакцій і попит на гроші як на активи.
33. Характеристика чинників, що впливають на попит грошей.
40. Пропозиція грошей на фінансовому ринку та її залежність.
41. Компоненти грошової бази та пропозиції грошей.

42. Роль банківської системи у формованій пропозиції грошей.
43. Емісія готівкових грошей (емісійно-касове регулювання).
44. Рівновага на грошовому ринку та процент.
45. Суть грошової системи та її елементи.
46. Призначення грошової системи та її місце в економічній системі.
47. Основні типи грошових систем та їхня характеристика.
48. Класифікація типів грошових систем.
49. Еволюція грошових систем.
50. Сучасна грошова система України та її характеристика.
51. Особливості функціонування об'єднаної грошової системи.
52. Класифікація розрахунків.
53. Організація розрахунків.
54. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень.
55. Розрахунки платіжними вимогами.
56. Розрахунки із застосуванням платіжних вимог-доручень.
57. Механізм здійснення розрахунків чеками.
58. Механізм використання векселя у платіжному обороті.
59. Розрахунки акредитивами та механізм сплати.
60. Міжбанківські кореспондентські відносини.
61. Сутність, форми і причини інфляції.
62. Теоретичні концепції інфляції.
63. Види інфляції.
64. Наслідки інфляції.
65. Особливості інфляції в Україні.
66. Показники вимірювання інфляції.
67. Методи регулювання інфляції.
68. Сутність грошових реформ та їхня класифікація.
69. Моделі грошових реформ і їх функції.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Походження і сутність кредиту. Об'єкт і суб'єкт кредиту.
2. Перетворення грошей на капітал та розвиток кредиту.
3. Функції та роль кредиту.
4. Функціональні характеристики інших кредитних відносин.
5. Форми кредиту та їхня загальна характеристика.
6. Характерні ознаки кредиту в ринковій економіці.
7. Характеристика окремих видів кредиту.
8. Переваги використання лізингу в розвитку економіки України.
9. Державний кредит та його види.
10. Комерційні кредити.
11. Банківський кредит його види і ознаки.
12. Система банківського кредитування.
13. Принципи банківського кредитування.
14. Форми забезпечення кредитів.

15. Методи банківського кредитування.
16. Механізм банківського кредитування.
17. Оцінка платоспроможності підприємств при отриманні кредиту.
18. Відсоток загального кредиту (позиковий кредит). Норма відсотка.
19. Вартість кредиту.
20. Роль кредиту в розвитку ринкових відносин.
21. Кредитна система та її структура.
22. Національний банк України та його функції.
23. Державні банки: ознаки, функції та управління.
24. Акціонерні банки — основні ланки кредитної системи.
25. Функції та види банків нижчого рівня.
26. Ознаки та характеристика кооперативних банків.
27. Капітал банку, його види та управління ним.
28. Активні операції банків та їхня структура.
29. Пасивні операції банків та їхня структура.
30. Комісійно-посередницькі операції банків.
31. Депозитні операції банків. Вклади та їхні типи.
32. Ризик та управління ним.
33. Банківські об'єднання та їхні типи.
34. Міжбанківські кореспондентські відносини.
35. Міжбанківський ринок грошей.
36. Надлишковий резерв, хто його визначає.
37. Грошово-кредитна політика національного банку.
38. Інструменти грошово-кредитної політики.
39. Політика центрального банку щодо обов'язкового резервування.
40. Міжнародний кредит та характеристика міжнародних операцій.
41. Недоліки у використанні міжнародних кредитів в Україні.
42. Сутність та особливості іпотечного кредиту. Організація роботи банків.
43. Загальна характеристика основних спеціалізованих інститутів.
44. Валютні відносини та валютні системи.
45. Валюта та конвертованість валюти.
46. Валютний курс та курсова політика.
47. Види та порядок визначення валютних курсів.
48. Регулювання валютних курсів та валютний коридор.
49. Загальна характеристика та структура валютного ринку.
50. Валютні операції.
51. Валютні ризики і методи валютного страхування.
52. Платіжний баланс та його структура.
53. Методи балансування та формування платіжного балансу.
54. Загальна характеристика основних міжнародних кредитних організацій.

13. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Після кожного змістового модуля проводиться рубіжний контроль, який оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час рубіжного контролю враховують наступні види робіт:

Проведення змістовного модульного контролю з дисципліни «Гроші та кредит»

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
тестування на рубіжному контролі	5	50
задача рубіжного контролю	15	15
завдання, тести, розв'язок задач за поточним оцінюванням	25	25
оцінка за самостійну роботу	10	10
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовні модулі.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором студента та містить: теоретичне питання, тести, задачу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	задовільно
60-69	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Комплект завдань для проведення вхідного контролю.
2. Комплект завдань для проведення поточного контролю.
3. Комплект завдань для підсумкового контролю.
4. Конспект лекцій з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” (Частина 1) / Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
5. Конспект лекцій з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” (Частина 2) / Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
6. Методичні вказівки для проведення семінарських та практичних занять з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”(Частина 1) / І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019. (Частина 1)
7. Методичні вказівки для проведення семінарських та практичних занять з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”(Частина 2) / І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
8. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
9. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”(Частина 1) / Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
10. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни “Гроші та кредит” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”(Частина 2) / Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.

15. Рекомендована література

Базова

1. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посібник. - К.: Основи, 2001.

2. Гроші та кредит. підручник./ [М.І. Савлук, А.М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.]; за наук.ред. М.І. Савлука.- 6-те вид., перероб. і доп. -К.: КНЕУ, 2011. – 589 с.

3. Гроші та кредит: Підручник / Лютий І.О., Любкіна О.В., Рожко О.Д./ - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. - 559 с.

4. Гурова К. Д., Шелест О. Л., Колупаєва І. В.. Фінанси, гроші та кредит: Навч. посібник. – Х.: Світ Книг, 2015. – 672 с.

5. Долан Э. Дж., Кэмпбелл К.Д. Деньги, банковское дело и денежно - кредитная политика.- М, 1996.

6 Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія і практика : навч. посіб./ Д.І. Коваленко, В.В.Венгер. – К: «Центр учбової літератури», 2013. – 578с.

7. Колотуха С. М. Гроші та кредит: навч. посіб. / С. М. Колотуха, С. А. Власюк. - К. : Знання, 2012. - 495 с.

Допоміжна

1. Макроекономіка: навчальний посібник / за заг. ред. д. М. І. Зверькова, 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/np_2015.pdf

2. Кузнєцова Т. В. Гроші та кредит : навч. посіб. / Т. В. Кузнєцова, Н. М. Михайличенко, О. О. Кисельова ; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ : ДДМА, 2012. - 207 с.

3. Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг: Навч. посібник для ВНЗ. - К.: Знання, 2003.

4. Лютий І. О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. — К.: Атіка, 1999.

5. Футало Т. В. Гроші і кредит: навч. посіб. / Футало Т. В., Оліярник В. В., Черевко Х. Л. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 431с.

6. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018.– 892 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv/%D0%A4%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B5%D1%82%20%D0%91%D0%91/%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8/%D0%94%D0%B7%D1%8E%D0%B1%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%9E.%D0%92/book/%D0%93%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%202018.PDF

7. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Абрамова, І.А. Шубенко, Л.В. Недільська, В.М. Трокоз. [2-е вид. перероб. і допов.]. - К.: Алерта, 2013. - 376 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/3893/3/Runok_finansovux_poslug.pdf

8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf>

16. Інформаційні ресурси

1. <http://www.globalpolicy.igc.org> – новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.

2. <http://www.ipplanet.net/fdisurvey> – інформація щодо світових потоків прямих інвестицій.

3. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), надає інформацію щодо індикаторів розвитку країн ОЕСР.

4. <http://www.standartsandpoors.com> – сайт компанії Standarts & Poors, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

5. <http://www.moody's.com> – сайт рейтингового агентства Moody`s, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

6. <http://www.transnationale.org> – надає інформацію про більш як 10000 компаній, включаючи ТНК.

7. <http://www.unctad.org/wir/index.htm> – інформація щодо оглядів світових інвестицій.

8. <http://www.finance.yahoo.com> – новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.

9. <http://www.fdi.eu.com> інформація щодо світових потоків ПІІ та діяльності ТНК.

10. <http://www.ssmc.gov.ua> – офіційний сайт Національної комісії по цінним паперам та фондовому ринку.

11. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

12. <http://www.ufs.com.ua> – український фінансовий сервер.

13. <http://www.investfunds.com.ua> – інформаційний фінансовий сервер.

14. Закон України „Про цінні папери та фондовий ринок” зі змінами // Цінні папери України.-2006.-№22.- 8 червня. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.help>.

15. Платіжний баланс України / Щоквартальне аналітично-статистичне видання НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

16. Електронний ресурс Державної служби статистики: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.